

Statskassen dette, kan det jo endda være. Jeg kan ikke være enig med den højtærede Minister, naar han mente, at der ikke er fremført nogen Begrundelse for, at Statskassen burde træde til og betale, hvad der maatte være fornødent for at bringe Tiendeaflysningen i Gang. Den højtærede Minister kan have Ret til at sige, at det ikke er Grunde, der overbevise ham, det have vi hørt. Men efter min Mening, og som den højtærede Minister har hørt af forskellige ærede Medlemmer, er Begrundelsen ganske god og synes i alt Fald her i Tinget at være falden i ganske god Jord, og den højtærede Minister kan være overbevist om, at ud over Landet vil man ogsaa finde, at der er ganske overordentlig gode Grunde til, at Statskassen træder hjælpende til. Jeg skal ikke komme ind paa at gentage, hvad jeg i saa Henseende nævnte, eller i alt Fald skal jeg ikke gentage det i nogen væsentlig Grad, men jeg vil sige, at jeg tror dog, at den højtærede Minister har regnet temmelig højt for at faa alting med. Først og fremmest forekommer det mig, at det er lidt ejendommeligt, at den højtærede Minister vil paabe- raabe sig, at Staten mister Skat af Tienden. Det er noget, der er ganske i sin Orden, at naar en Genstand forsvinder, hvoraf der svares Skat, maa ogsaa Skatten forsvinde, og det er jo netop det, der har været Meningen med den nugældende Tiendelov, at Tienden i Tiden skulde forsvinde, hvad den desværre ikke vil gøre, og Skatten derved forsvinde. Dernæst mente den højtærede Minister, at vi ere gaaede Statskassen meget for nær, naar vi foreslaa Renten af Tiendelaanene sat til $3\frac{1}{4}$ pCt. Ministeren, der var fraværende i Landstinget i en kort Tid, medens jeg talte, mente, at jeg havde haft gode Grunde for at have sat Renten ned til $3\frac{1}{4}$ pCt. Aa ja, jeg har haft ganske udmærkede Grunde, for saa vidt som jeg slet ingen Grunde har haft, idet det er noget, der følger af sig selv. Det er de allerbedste Grunde, man kan have for en Sag. Naar vi have sat $3\frac{1}{4}$ pCt., have vi gjort det, fordi det endog er en lille Smule over den Rente, som Statskassen har maattet give de sidste Gange, der er optaget store Statslaan. Nu er det ganske vist muligt, at hvis man i dette Øjeblik skulde optage et Statslaan, vilde man ikke kunne faa det paa saa billige Vilkaar som den Gang, det er ganske vist muligt, det tror jeg ogsaa. Men man maa jo huske paa, at dette Forslag er jo Forslag til en Lov, som ikke skal gælde for et enkelt Aar,

der er ikke Tale om Laan, der skulle optages paa en Gang, thi det er jo en Lov, som skal gælde for en lang Aarrække, for 30—40 Aar, hvor længe det nu kan være, hvor der altsaa ikke er Tvivl om, at Rentefoden i Tidens Løb vil svinge, baade gaa ned og gaa op og atter gaa ned og vil blive ved at svinge. Og efter de Erfaringer, man har om Rentefoden, har det vist sig, og det vil vel den højtærede Minister ikke bestride, at naar man tager Gennemsnitsbevægelsen, er denne Gennemsnitsbevægelse nedadgaaende, saa det vilde være ganske besynderligt, hvis man vilde tænke sig, at Gennemsnittet for de kommende 30—40 Aar skulde være højere end $3\frac{1}{4}$ pCt. Al Ting synes meget snarere at tale for, at det vil være lavere og maaske væsentlig lavere, saa at det er saa langt fra, at Statskassen ved Ydelsen af disse Tiendelaan til $3\frac{1}{4}$ pCt. kommer til at tabe Penge, at den tværtimod, som jeg udviklede, da jeg før havde Ordet, derved vil indvinde en Del af det Offer, som den efter Forslaget vil komme til at bringe. Tilbage blive de 30,600,000 Kr., som den højtærede Minister nævnte. Derved er at bemærke, at det jo først er, naar alle Tiender ere afløste, om 30—40 Aar, at man kommer op til det Beløb, og hvad vil det sige? Det vil sige, at Staten, for at faa denne gamle Historie ud af Verden, paatager sig Udgifter, som ville medføre en aarlig Udgift af 1 Mill. Kr. Det forekommer mig, at det er meget godt og meget billigt sluppet, og at det netop er rigtigt, hvad jeg sagde, at vort Forslag var moderat, hvilket den højtærede Minister jo ogsaa vilde have kunnet faa Bekræftelse paa af alle de ærede Medlemmer, der have haft Ordet. Og den højtærede Minister kan være ganske sikker paa, at blandt dem, der svare Tiende, vil man paa ingen Maade finde, at vi ere gaaede for stærkt til Værks i denne Sag, man vil snarere være tilbøjelig til at mene, at vi have været for moderate, baade for moderate i de Krav, vi have stillet til Statskassen, og for rundelike til andre Sider. Men vi have jo ogsaa, som jeg har sagt før, ladet os det være magtpaaliggende at søge at gøre Lovforslaget saa moderat til alle Sider som muligt i Haab om at kunne faa det ført igennem, et Haab, som jeg paa ingen Maade har opgivet, fordi den høje Regering stiller sig saa afvisende.

Endelig udtalte den højtærede Minister, at alle disse Penge, der saaledes skulde bidrages af Statskassen, og som skulde være en Godtgørelse for den Uret,